

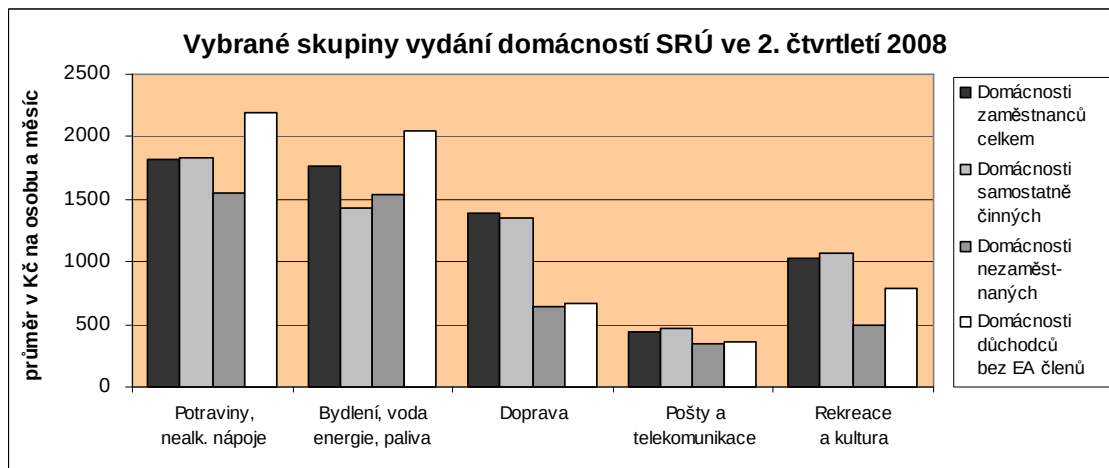
STRUČNÝ KOMENTÁŘ

Od roku 2006 došlo v šetření statistiky rodinných účtů ke změnám v metodice zjišťování i v systému výběru domácností do zpravodajského souboru, jak je stručně uvedeno v metodických vysvětlivkách. Ačkoliv se složení souboru přiblížilo skutečnému zastoupení domácností v populaci, jeho změny měly za následek přesuny ve struktuře vydání, což do jisté míry komplikuje porovnání se staršími výsledky do roku 2005.

Čisté peněžní příjmy domácností zpravodajského souboru SRÚ ve 2. čtvrtletí 2008 dosáhly průměrné měsíční částky 11 474 Kč na osobu. Tato částka byla tvořena z 56,4 % příjmy ze závislé činnosti, 9,4 % příjmy z podnikání, 26,2 % sociálními příjmy a z 8 % příjmy ostatními.

Čistá peněžní vydání domácností dosáhla ve 2. čtvrtletí průměrné hodnoty 10 494 Kč na osobu a měsíc. Proti loňskému čtvrtletí nominálně vzrostla pouze o 0,6 %, což představuje za několik posledních let nejpomalejší tempo růstu zaznamenané ve čtvrtletích; v reálném vyjádření (po zohlednění indexu spotřebitelských cen 106,8) čistá peněžní vydání dokonce poklesla o necelých 6 %. Tuto poměrně netypickou skutečnost způsobil výrazný pokles vydání neklasifikovaných jako spotřební o téměř 40 %, který ovlivnila změna chování domácností – ty oproti předchozímu dlouhodobému trendu výrazně méně investovaly do pořízení či rekonstrukce bydlení (ve 2. čtvrtletí 2008 byly tyto investice domácností v porovnání s 2. čtvrtletím roku 2007 zhruba poloviční).

Ačkoli se chování domácností z hlediska investičních vydání od trendu v poslední době značně odlišovalo, vývoj **spotřebních vydání** se z dlouhodobého hlediska příliš nezměnil. Nominální index vzhledem ke stejnému období loňského roku činil 108,7, v reálném vyjádření to znamenalo meziroční nárůst o 1,8 %. Spotřební vydání se zvýšila ve všech skupinách domácností. Z těch typů, kde stojí v čele osoba ekonomicky aktivní, byl nominální i reálný růst nejvýraznější u domácností samostatně činných (o 10,3 resp. 3,7 %), výrazný byl rovněž u domácností zaměstnanců bez dětí (o 7,3 resp. 0,9 %) i s dětmi (o 8,5 resp. 2,1 %). Na mimořádně vysoké nominální i reálné tempo růstu u domácností nezaměstnaných měl nepochybně dopad i fakt, že tato skupina je poměrně nestabilní a ve výsledcích za ni se často objevují výkyvy. U domácností důchodců vzrostla spotřební vydání o 10,7 %, což reálně představovalo zvýšení o 2 %.

Ve 2. čtvrtletí roku 2008 se ve zpravodajském souboru SRÚ nominálně zvýšily výdaje ve všech **skupinách spotřebních vydání** s výjimkou vydání za bytové vybavení a zařízení domácnosti; za tyto výrobky domácnosti zaplatily o cca 2 % méně než v loňském 2. čtvrtletí. Výrazně vzrostla vydání za bydlení vč. energií (index 109,6), což bylo ovlivněno především růstem cen; reálně totiž vydání v této skupině stagnovala). Nominální růst, který se však v reálném vyjádření ukázal jako pokles, se projevil i u vydání za potraviny a nealkoholické nápoje a za alkoholické nápoje a tabák. Vydání v ostatních skupinách vzrostla nominálně i reálně.

Stejně jako v 1. čtvrtletí nejdynamičtěji vzrostly výdaje na **zdraví**, kde nominální index 139,9 znamenal více než třikrát rychlejší růst než mezi druhými čtvrtletími let 2007 a 2006. Tento nárůst je podstatně ovlivněn zavedením regulačních poplatků ve zdravotnictví od ledna tohoto roku, které tvoří cca 20 % celkových vydání za zdraví. Zvýšení cenové hladiny léčiv a zdravotních prostředků se do tohoto růstu promítlo jen z části, bez zahrnutí vydání za regulační poplatky by výdaje za zdraví vzrostly pouze o 11,7 %. V absolutním vyjádření tedy domácnosti vydaly na zdraví o 75 Kč na osobu a měsíc více než ve stejném čtvrtletí minulého roku a o 3 Kč méně než v 1. čtvrtletí letošního roku. Z jednotlivých skupin domácností tvoří výdaje na zdraví největší podíl na spotřebních vydáních u domácností důchodců bez EA členů – 4,8 %, což je oproti domácnostem zaměstnanců a samostatně činných více než dvojnásobný podíl.

Při porovnání **bilančních položek** převyšovaly vklady domácností zpravodajského souboru SRÚ vybrané úspory o 766 Kč na osobu a měsíc, přičemž záporné saldo vybraných úspor a vkladů se vyskytlo ve všech skupinách domácností kromě domácností samostatně činných a rodin s dětmi a s minimálními příjmy, které měsíčně ze svých úspor čerpaly 1 239 resp. 487 Kč. Nejvíce v tomto čtvrtletí „spořily“ tradičně domácnosti zaměstnanců bez dětí (vklady byly v průměru o 2 489 Kč měsíčně vyšší než vybrané úspory). Domácnosti zpravodajského souboru výrazně omezily přijímání nových půjček. Zatímco v roce 2007 suma přijatých půjček většinou převyšovala výši splátek, od začátku tohoto roku je tomu většinou naopak a domácnosti průměrně splácí vyšší částky, než jaké si půjčují; ve druhém čtvrtletí byly výjimkou pouze domácnosti samostatně činných, kde byly přijaté půjčky o 80 Kč vyšší než splacené úvěry.

V **kumulovaných datech za celé první pololetí** roku 2008 dosáhly čisté peněžní příjmy domácností SRÚ průměrné měsíční částky 11 165 Kč na osobu. Čistá peněžní vydání činila 9 929 Kč na osobu a měsíc a oproti stejnému období minulého roku se zvýšila o 2 % (poměrně malé tempo je rovněž způsobeno výše zmíněným výrazným snížením vydání neklasifikovaných jako spotřební). Spotřební vydání za domácnosti celkem nominálně vzrostla o 8,2 %, reálně (vzhledem k indexu spotřebitelských cen 107,1) o 1,0 %. Nominálně se zvýšily výdaje ve všech skupinách spotřebních vydání. Výrazný nárůst vydání za zdraví o 35,7 % představuje díky růstu cen (v indexu spotřebitelských cen za zdraví 131,0 je zohledněno rovněž zavedení regulačních poplatků) v reálném vyjádření pouze zvýšení o 3,6 %. Výrazně nominálně vzrostla i vydání za pošty a telekomunikace (o 8,1 %), vzhledem k poklesu cen došlo k reálnému zvýšení dokonce o 11 %. Reálný pokles byl zaznamenán u skupin vydání za potraviny a nealkoholické nápoje, za alkoholické nápoje a tabák a za bydlení včetně energií.